

MINISTERSTWO ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ

AGENCJA
RYNKU ROLNEGO

INSTYTUT
EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI
ŻYWNOŚCIOWEJ

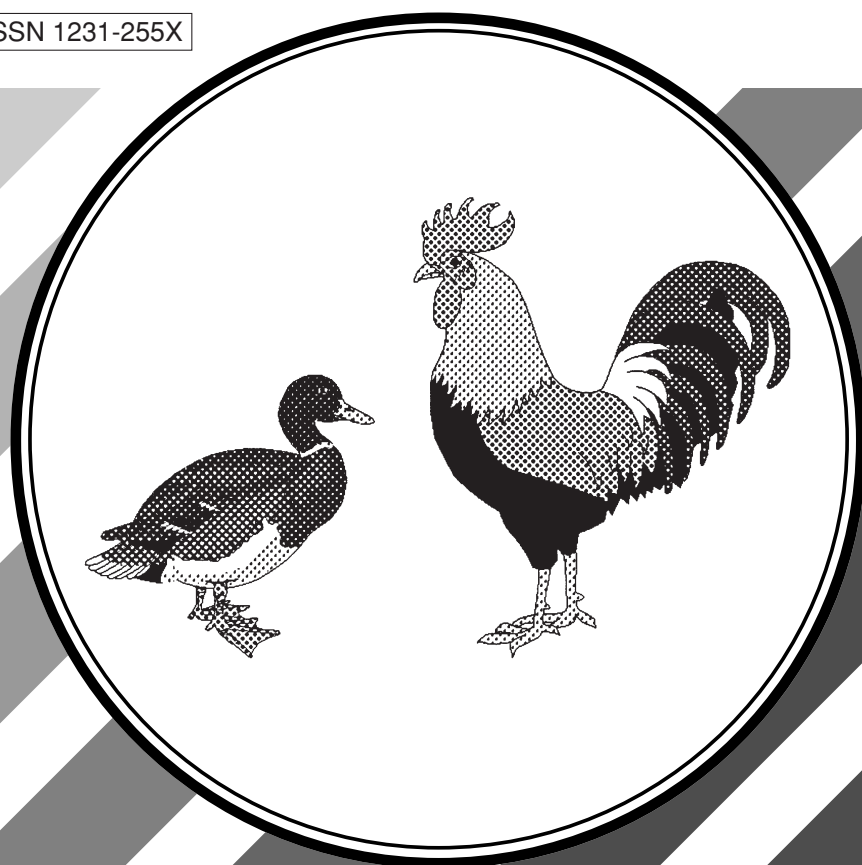
NR
15

RYNEK DROBIU I JAJ

stan i perspektywy

ISSN 1231-255X

**RAPORTY
RYNKOWE**

MAJ 1999

Spis treści

REASUMPCJA

- I. Uwarunkowania makroekonomiczne
- II. Mięso drobiowe
 1. Podaż
 2. Przetwórstwo
 3. Handel zagraniczny
 4. Popyt
- III. Jaja
 1. Podaż
 2. Handel zagraniczny
 3. Popyt

**Przy publikowaniu całości lub fragmentów raportu oraz informacji i danych liczbowych
prosimy o podanie źródła.**

Raport przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ
Świętokrzyska 20, 00-950 Warszawa
Kierownik Zakładu – prof. dr hab. Jan Małkowski tel: 827-36-64

AUTORZY:

Grzegorz Dybowski

- Zakład Badań Rynkowych IERiGŻ •
Tel.: (0 22) 826-50-31 wew. 743

Mira Kobuszyńska

- Zakład Ekonomiki Przemysłu Spożywczego IERiGŻ •
Tel.: (0 22) 826-50-31 wew. 516

Bożena Nosecka

- Zakład Badań Rynkowych IERiGŻ •
Tel.: (0 22) 826-50-31 wew. 553

Krystyna Świetlik

- Zakład Badań Rynkowych IERiGŻ •
Tel.: (0 22) 826-50-31 wew. 707

Raport zatwierdziła w dniu 27.04.1999 r. Rada Rolniczych Analiz Ekonomicznych w składzie:
Zdzisław Adamczyk, Marian Brzóska (sekretarz), Tadeusz Chrościcki, Eugeniusz Gorzelak, Teresa Jabłońska-Urbaniak, Wojciech Józwiak,
Ryszard Kreft, Ewa Król-Pol, Jan Małkowski, Krzysztof Mateńko, Bożena Nowicka, Roman Urban, Maria Zwolińska (przewodnicząca).
Kolejny raport wydany będzie w październiku 1999 r.

W serii Raporty Rynkowe w najbliższym czasie ukaza się:

1. Rynek mleka /16/ • maj 1999,
2. Rynek mięsa /16/ • maj 1999,
3. Rynek zbóż /16/ • czerwiec 1999,
4. Rynek rzepaku /15/ • czerwiec 1999,
5. Rynek ziemi rolniczej /2/ • czerwiec 1999,
6. Rynek owoców i warzyw /14/ • lipiec 1999,
7. Rynek środków produkcji i usług dla rolnictwa /16/ • wrzesień 1999,
8. Rynek pasz /6/ • październik 1999,
9. Rynek drobiu i jaj /16/ • październik 1999,
10. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi /10/ • listopad 1999,
11. Rynek ziemniaka /16/ • listopad 1999,
12. Rynek cukru /16/ • listopad 1999.

Produkcja mięsa drobiowego w 1998 r. wyniosła ok. 530 tys. ton i była o ok. 12% większa niż przed rokiem. Uboje pochodzące ze skupu zwiększyły się o 22%, a z innych źródeł były mniejsze o ok. 18%. Import obniżył się o 20%, do poziomu ok. 51 tys. ton. Stanowiło to 9,5% krajowego zużycia, które ukształtowało się na poziomie ok. 532 tys. ton, tj. 12,9 kg w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Eksport wzrósł w skali całego roku do ok. 49 tys. ton, tj. o ponad 25%. W ostatnich miesiącach roku powstała jednak nadwyżka rządu 30 tys. ton.

W IV kwartale 1998 r. ujawnił się silny kryzys na rynku drobiarskim, wywołany zahamowaniem eksportu przetworów drobiowych na rynek rosyjski. Jego prawdziwą przyczyną było nagromadzenie trudno zbywalnych zapasów towaru eksportowanego poprzednio na wschód, przy bardzo dużej podaży żywca drobiowego, nadmiernej w stosunku do możliwości jej zagospodarowania. W efekcie znacząco obniżyły się ceny, które spadły do poziomu nie pokrywającego kosztów produkcji. Sytuacja taka nasiliła się jeszcze w pierwszych miesiącach 1999 r. Szczególnie trudna sytuacja występuje na rynku indyków, gdzie od listopada 1998 r. do lutego 1999 r. ceny skupu żywca obniżyły się o ok. 30%.

Zmniejszające się wylęgi i sprzedaż piskląt towarowych na przełomie 1998 i 1999 r. pozwalają prognozować zmniejszenie tempa wzrostu produkcji mięsa drobiowego w 1999 r. do zaledwie 2%. Produkcja ta wynieść może ok. 540 tys. ton. Ze względu na ograniczenie skali obrotów handlu zagranicznego, na podobnym poziomie ukształtuje się zużycie krajowe. Znacznie wolniej niż przed rokiem, bo zaledwie o 2,5%, wzrosną uboje ze skupu. Jednak zmniejszenie podaży w drugim półroczu 1999 może okazać się zbyt małe aby spowodować zasadniczy wzrost cen, choć z pewnością powrócą one do poziomu pokrywającego koszty produkcji.

W 1998 r. przemysłowa produkcja mięsa drobiu wyniosła ok. 470 tys. ton i była o ok. 12% większa niż w roku 1997. Oznacza to poważne obniżenie tempa wzrostu wobec lat poprzednich. Dynamika wzrostu produkcji przetworów była wysoka (+24%), choć również niższa niż w latach 1996 i 1997. Produkcja ta ukształtowała się na poziomie ok. 194 tys. ton. Silny spadek produkcji przetworów obserwuje się od października 1998 r., co spowodowane było kryzysem na rynku rosyjskim. W strukturze produkcji przetworów zmniejszył się udział wędlin na rzecz tańszych wyrobów. Stale zwiększa się też oferta asortymentowa przemysłu drobiarskiego, co wiąże się z poszukiwaniem nowych możliwości zbytu. Obniżył się natomiast udział mięsa indyków w strukturze tej produkcji. Uboje i przetwórstwo przemysłowe stanowią już ok. 90% całej produkcji artykułów drobiarskich.

Przewiduje się, że w 1999 r. tempo wzrostu produkcji mięsa i przetworów ulegnie znaczącemu osłabieniu. Produkcja tuszek wzrośnie prawdopodobnie do ok. 480 tys. ton, w tym przetworów drobiowych do ok. 190 tys. ton.

W 1998 r. branża drobiarska osiągnęła najgorsze wyniki finansowe w całym bieżącym dziesięcioleciu. Rentowność brutto kształtowała się poniżej jedności. Drastycznie obniżyła się zdolność do akumulacji środków własnych i generowania nadwyżki operacyjnej. Pogorszyła się również płynność finansowa branży, przy wysokim poziomie trudno zbywalnych zapasów. Nie zmniejszyła się natomiast duża aktywność inwestycyjna branży drobiarskiej. Pogorszenie wyników nastąpiło głównie w drugiej połowie roku. Jednak niezależnie od złych wyników średnich, faktyczna sytuacja w poszczególnych firmach była zróżnicowana, a pozycja rynkowa wielu wiodących firm wzmocniła się kosztem podmiotów słabych.

Obserwowany w 1998 r. spadek importu i wzrost eksportu spowo-

dował zwiększenie dodatniego salda obrotów handlu zagranicznego mięsem drobiowym o 90%, a przetworami o 80%. W pierwszym półroczu 1999 to dodatnie saldo może obniżyć się o ok. 30%.

W 1998 r. utrzymała się wzrostowa tendencja eksportu gęsi, kurcząt i przetworów z kurcząt, podtrzymywana konkurencyjnymi cenami polskiej oferty. Mniejszy był natomiast eksport indyków i kaczek. Zmniejszenie importu to przede wszystkim wynik spadku przywozu mięsa odkostnionego z kurcząt, reeksportowanego następnie do Rosji w postaci przetworów. Odpowiedzią na niskie ceny na rynku krajowym – zwłaszcza w IV kwartale 1998 r. – był spadek cen importowych, co zapewniło utrzymanie opłacalności przywozu – zwłaszcza z USA.

W 1999 r. eksport mięsa - głównie gęsi i kurcząt - może być większy o ok. 1-1,5 tys. ton. Eksport przetworów ulegnie prawdopodobnie dalszej redukcji. Można szacować, że import będzie mniejszy – zbliżony do rozmiarów eksportu (35 tys. ton). Ponieważ jest to wielkość mniejsza od kwoty dostępu do rynku (43512 ton), cały ten import może być realizowany na warunkach preferencyjnych.

W 1998 r. ceny detaliczne mięsa drobiowego uległy znaczącej, bo ok. 9%-owej redukcji. Natomiast ceny przetworów nadal wykazywały tendencję wzrostową. Jednak średni poziom cen drobiu obniżył się w 1998 r. o 1,4%. Nastąpiło także jego potaniecie względem mięsa czerwonego, a zwłaszcza wieprzowego.

Sytuacja taka utrzyma się jeszcze w pierwszym półroczu 1999. W drugiej połowie roku obniżenie podaży i wzrost cen wieprzowiny sprzyjać będą wzrostowi cen mięsa drobiowego. Jednak skalę tego wzrostu trudno obecnie przewidzieć.

W 1998 r. nadal rosło spożycie mięsa i przetworów drobiowych. Było ono o ok. 4% większe niż przed rokiem i aż o ponad 26%

większe niż w 1996 r. Udział drobiu w ogólnym spożyciu mięsa wzrósł do ok. 20%. Podobna skala wzrostu wynika też z badania budżetów gospodarstw domowych. Ze względu na relatywnie niskie ceny zwiększa się konsumpcja drobiu w gospodarstwach mniej zamożnych.

W 1999 r. przewiduje się dalszy wzrost spożycia mięsa drobiowego, w granicach 5-7%.

W 1998 r. produkcja jaj spożywczych wyniosła ok. 7,66 mld sztuk, tzn. była zbliżona do poziomu z roku poprzedniego. Na podobnym poziomie kształtowała się ogólna podaż jaj, gdyż niski w ubiegłych latach import w 1998 r. jeszcze się zmniejszył. Ogólne krajowe zużycie jaj wyniosło ok. 7,24 mld sztuk i było nieznacznie mniejsze niż w 1997 r. Rośnie znaczenie przetwórstwa jaj. Zapotrzebowanie przemysłu spożywczego można szacować na 1,3-1,5 mld sztuk rocznie, natomiast na przetwory przerabia się ok. 300 mln jaj, tj. niecałe 4% ich ogólnej

produkcji. W 1998 r. pogorszyła się opłacalność produkcji jaj. W drugim półroczu ceny dla producenta obniżyły się o 15% wobec poziomu z początku roku.

W 1999 r. tempo wzrostu produkcji jaj może być jedynie nieznacznie większe ze względu na obfitość podaży i brak czynników stymulujących wzrost popytu. W pierwszych miesiącach 1999 r. ceny pozostały słabe, a wylęgi kur niosek w 1998 r. zmniejszyły się o ok. 10%. Produkcja jaj w 1999 r. nie przekroczy prawdopodobnie 7,9 mld sztuk, a więc wzrośnie o ok. 3%.

Powiększyło się ujemne saldo handlu zagranicznego jajami, jednak skala obrotów pozostała niewielka. Wzrósł import i obniżył się eksport przetworów z jaj. Import jaj świeżych pochodzi głównie z Czech. Eksport kierowany jest przede wszystkim na Ukrainę, jednak ceny są tam niskie. Import przetworów z jaj dwukrotnie przewyższył kwotę dostępu do rynku wyznaczoną na rok 1998.

W 1999 r. sytuacja w handlu zagranicznym nie ulegnie zasadniczej zmianie. Może jedynie nieznacznie zwiększyć się ujemne saldo obrotów tymi produktami.

W 1998 r. ceny detaliczne jaj wzrosły o ok. 7%, tj. w stopniu zbliżonym do cen całej żywności. W pierwszym półroczu 1999 średni poziom cen jaj będzie niższy niż przed rokiem. W drugiej połowie roku jaja mogą zdrożeć ze względu na spadek podaży i wzrost cen mięsa. Jednak w końcu 1999 r. ceny jaj będą zbliżone do poziomu z przełomu lat 1997/98.

W 1998 r. ogólne spożycie jaj łącznie z przetworami wyniosło ok. 190 sztuk na 1 mieszkańca, tzn. było takie samo jak przed rokiem. Spożycie w gospodarstwach domowych zwiększyło się o ok. 2%. W 1999 r. spodziewane, zwłaszcza w drugim półroczu, drożenie mięsa może przyczynić się do wzrostu popytu na jaja. Jednak skala tego wzrostu nie będzie duża.

SUMMARY

Poultry meat production in 1998 totalled about 530 thousand tons and was 12% higher than in the previous year. The slaughters coming from procurement rose by 22% but the slaughters from other sources declined by 18%. Imports were lower by 20% and amounted approx. 51 thousand tons, which contributed 9,5% of total domestic use. Domestic use totalled approx. 532 thousand tons, i.e. 12,9 kg per capita. Exports rose by 25% and reached 49 thousand tons. However in the last months of 1998 a surplus of some 30 thousand tons was recorded.

In the IV quarter of 1998 a deep crisis, resulting from a sharp decline in exports onto Russian market, was observed in the poultry market. But the real cause of the crisis was substantial growth of the stocks of products, which used to be exported to Russia. The situation was worsened by an extraordinary surplus of poultry meat in the market. In result poultry prices declined below the breakeven point. Such situation stressed in the first months of 1999, particularly in turkey market were in the period of November 1998 – February 1999 the prices declined by 30%.

Decrease in hatching and sales of chicks at the break of 1998/1999 allow to forecast decline in growth rate of poultry meat production in 1999 down to 2%. Poultry meat production may total 540 thousand tons. Due to contraction in foreign trade, domestic consumption will reach similar level. Poultry slaughters coming from procurement will grow by 2,5%, which is significantly lower than last year's growth rate. The scope of contraction in poultry meat supply in 1999 may not lead to remarkable rise in poultry prices. Although poultry prices are forecast to grow over the breakeven point.

In 1998 industry production of poultry meat totalled 470 thousand tons and was by 12% hi-

gher than recorded in 1997. In comparison to previous years the growth rate was remarkably lower. Processed products production reached 194 thousand tons and was 24% higher than previously, but below the rate observed in 1996 and 1997. Due the Russian crisis a sharp decline in the production of processed poultry products has occurred since October 1998. The share of cured poultry meat in the structure of production contracted in favour of cheaper products. The offer of poultry industry continuously widens which is closely related with marketing activities. The share of turkey meat in the production structure decreased. Commercial slaughters and meat production contribute 90% of total poultry products production.

The growth rate of the production of poultry meat and processed products in 1999 is forecast to decline remarkably. The production of carcasses will probably increase to approx. 480 thousand tons, including approx. 190 thousand tons of processed poultry products.

In 1998 the financial condition of poultry processing sector reached the lowest level in the 1990's. Gross profitability ration fell below 1. A sharp deterioration of the ability to generate equity funds and to generate gross margin was observed. Financial standing of the whole branch also got deteriorated particularly in the second half of 1998. In spite of this the investment activities reminded at the same level. Autonomously from the results of the whole sector, the situation of particular companies was very differentiated. Taking advantage over small and weak companies, leading enterprises strengthen their market position.

An improvement foreign trade balance of 90% in case of poultry meat and of 80% in case of processed products due decrease in imports and rise in exports resulted was recorded in 1998. In the first half of 1999 the positive ba-

lance is forecast to decline by about 30%.

In effect of competitive prices a growth tendency in exports of geese, chicken and chicken products reminded in 1998. Duck and turkey exports decreased. Lower level of imports was caused mainly by decline in imports of chicken meat, which was re-exported to Russia in a form of processed products. Following a drop in domestic prices (especially in the IV quarter of 1998), decline in import prices (assuring profitability of imports) was observed.

The volume of exports – mainly geese and chicken – in 1999 may be higher by some 1-1,5 thousand tons. The exports of processed products will further decline. It can be estimated that import volume will contract close to the volume of exports (some 35 thousand tons). Having set access quota at the level of 43,5 thousand tons, all of the imports are going to be conducted on preferential conditions.

Retail poultry meat prices dropped by about 9% in 1998. Simultaneously the prices of processed poultry products showed upward tendency. But in average the level of poultry prices decreased by 1,4%. Poultry prices declined also in relation to the prices of red meat, in particular pork.

Such situation will last in first half of 1999. Lower level of supply and rise in pork prices will stimulate rise in poultry meat prices in the second half of 1999. However at the moment is very hard to predict the scope of increase in poultry prices.

In 1998 the consumption of poultry meat grew by about 4% in comparison with 1997 and by over 25% in comparison with 1996. The share of poultry in total meat consumption accounted for 20%. Similar tendencies result from the research on household expenditures. Due to relatively low prices, the consumption of poultry increases in the households with low incomes.

A 5-7% growth in the consumption of poultry meat is projected for 1999.

In 1998 egg production totalled 7,66 billion, i.e. reminded close to the level recorded in the pervious year. Low level of imports in 1998 caused that total egg supply was close to the production volume. Total use of eggs amounted to 7,24 billion and was slightly lower than in 1997. The significance of egg processing is growing. Food industry demand for eggs can be estimated at some 1,3-1,5 billion per annum. Some 300 mill eggs of 4% of total production are demanded for the production of processed products. In 1998 the profitability of egg production deteriorated. In the second half of 1998 producer prices declined by 15% in comparison with beginning of the year.

Having supplies and lack of factors stimulating demand, the growth rate of egg production in 1999 may be just slightly higher than recorded in 1998. During the first months of 1999 egg prices reminded weak. Hen hatching in 1998 decreased by 10%. Thus egg production in 1999 probably will not exceed 7,9 billion (3% higher than in 1998).

The negative balance of foreign trade in eggs widens, but the turnover reminded at a low level. Egg imports increased and exports declined. Fresh eggs are imported mainly from Czech Republic. Exports are directed to Ukraine. However export transactions are conducted at very low prices. Egg imports doubled the access quota set for 1998. The situation in foreign trade in 1999 should not change significantly – only a slight

increase in the negative balance may occur.

In 1998, similarly to the whole group of food products, retail egg prices grew by about 7%. In the first half of 1999 average level of egg prices is going to be lower than a year ago. But in result of lower supply and higher meat prices in the second half of 1999 egg prices may increase to the level recorder at the break of 1997/1998.

Total egg use (including egg products) amounted to approx. 190 pieces per capita remaining at the level observed in 1998. Consumption at the household level increased by 2%. Expected (particularly in the second half of 1999) rise in meat prices may lead to a slight increase in demand for eggs.